

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE
cu privire la recurs

învinuirea lui

Victor Lozovanu

(art. 264 alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-85/2023

Nr. PIGD 1-19099599-01-Ira-19012023)

Recursuri depuse până la 01 septembrie 2023, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală; Dauna morală de 50.000 de lei pentru leziunea corporală medie cauzată din imprudență în accident rutier, nu este prea mică. Sensul termenului ” caracter real” din art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă.

20 noiembrie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Svetlana Garștea-Bria

Instanța de apel: Oxana Robu, Igor Mînăscuță, Stelian Teleucă

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Victor Lozovanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Leonid Chirtoacă,
Alexandru Negru, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Victor Lozovanu s-a născut în anul 1999 în raionul Strășeni. El a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal (încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport).

2. Victor Lozovanu a fost apărât de avocatul Nicolae Chiriac.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. La 07 septembrie 2021, prin [sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani](#), Victor Lozovanu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate și condamnat la amendă în mărime de 500 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an. Instanța a soluționat acțiunea civilă. S-a încasat din contul lui Victor Lozovanu suma de 7.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, cerințele au fost respinse, ca neîntemeiate. A fost dispusă încasarea din contul lui Victor Lozovanu a sumei de 320 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

4. La 26 octombrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelurile, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. Victor Lozovanu a fost liberat de executarea pedepsei penale în legătură cu aplicarea actului de amnistie. Instanța a admis în parte acțiunea civilă. Pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material de la Victor Lozovanu și de la CA „Donaris Vienna Insurance Group”, a fost admisă în principiu. S-a încasat de la Victor Lozovanu în beneficiul părții vătămate suma de 50.000 de lei cu titlul de prejudiciu moral și suma de 15.000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. La 10 și 17 ianuarie 2023 au depus recurs avocatul Nicolae Chiriac, în interesele condamnatului, și respectiv avocatul Sergiu Mocanu, în interesul părții vătămate.

6. Urmărirea penală a fost pornită la 04 aprilie 2019 și s-a terminat la 30 martie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 30 mai 2019 - 07 septembrie 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 28 septembrie 2021 și

26 octombrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 19 ianuarie 2023.

ÎN FAPT

a. Învinuirea adusă

7. Victor Lozovanu a fost învinuit că, la 11 ianuarie 2019, aproximativ la ora 10:35, în timp ce conducea automobilul „KIA Spectra” pe str. Kiev din mun. Chișinău, nu a manifestat prudență și a ignorat semnalul roșu al semaforului. În rezultat, el a tamponat-o pe Olga Rotaru, care se deplasa pe trecerea pentru pietoni, cauzându-i vătămări corporale medii. Acțiunile lui au fost încadrate în baza art. 264 alin. (1) Cod penal (încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere, care au provocat vătămări corporale medii).

8. La 24 aprilie 2019, avocatul Sergiu Mocanu, în interesele părții vătămate Olga Rotaru, a înaintat acțiune civilă inițială (f.d. 47-4, vol. I), iar la 13 februarie 2020, o acțiune civilă concretizată (f.d. 132-165, vol. I). În ambele cereri, apărarea a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 10.000 de lei, inclusiv alte pretenții materiale. Bonuri de plată pentru asistența juridică sau contractul de asistență juridică nu au fost anexate la dosar.

9. La 26 mai 2020, avocatul Nicolae Chiriac, în interesele lui Victor Lozovanu, a solicitat atragerea CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA ca parte civilmente responsabilă. Cererea a fost admisă la 04 iunie 2020 de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 172-174, f.d. 190-192, vol. I). La 16 iunie 2020, CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA, a depus o cerere prin care a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, cu comunicarea hotărârii adoptate (f.d. 197, vol. I).

b. Procedura în prima instanță

10. La 07 septembrie 2021, prin [sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani](#), Victor Lozovanu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (1) Cod penal și condamnat la amendă în mărime de 500 de unități convenționale, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de un an. Instanța a admis parțial acțiunea civilă și a dispus încasarea din contul lui Victor Lozovanu a sumei de 7.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest, cerințele au fost respinse, ca neîntemeiate. A fost dispusă încasarea din contul lui Victor Lozovanu a sumei de 320 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Cheltuielile de asistență juridică au fost respinse din motiv că la dosar nu a fost anexat bonul de plată care ar confirma caracterul real al acestora.

c. Procedura de apel

11. La 20 septembrie 2021, avocatul Nicolae Chiriac, în interesele lui Victor Lozovanu, a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei și încasării cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea unei hotărâri noi

prin care să fie exclusă pedeapsa complementară și respinsă încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului. Apelantul pretinde că instanța de fond nu a valorificat pe deplin circumstanțele atenuante, precum recunoașterea vinovăției, căința sinceră, lipsa antecedentelor penale, vârsta tânără a inculpatului, care la momentul comiterii faptei nu împlinise 21 de ani, precum și comiterea unei infracțiuni mai puțin grave din imprudență. Inculpatul a încercat să prevină producerea accidentului prin frânare, însă, din cauza ninsorii abundente, nu a reușit să evite impactul. El a manifestat o atitudine responsabilă după producerea accidentului, oferindu-se să repare prejudiciul moral cauzat victimei. Încasarea cheltuielilor judiciare a fost nejustificată.

12. La 21 septembrie 2024, a depus apel și avocatul Sergiu Mocanu, în interesele lui Olga Rotaru. El a solicitat casarea sentinței, remiterea cauzei la rejudecare, sau rejudecarea ei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie stabilită o pedeapsă de doi ani de închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de doi ani. A mai a solicitat încasarea prejudiciului material în sumă de 24.440,16 lei, a prejudiciului moral în sumă de 5.000 de Euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 15.000 de lei. A explicat că a depus o cerere de concretizare a prejudiciului material, deoarece cheltuielile de recuperare au crescut. La aceasta a anexat și probe justificative, însă instanța a respins-o neîntemeiat fără să acorde despăgubirile suportate. A invocat că examinarea cauzei nu putea avea loc în procedură simplificată deoarece inculpatul nu a recunoscut faptele incriminate. Apelantul a criticat și modul de individualizare a pedepsei. El consideră că acordarea tardivă a ajutorului medical victimei, starea familială și suferințele fizice și psihologice suportate de aceasta, nu au fost luate în calcul. Apelantul a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 15.000 de lei.

13. La 26 octombrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelurile, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre prin care Victor Lozovanu a fost liberat de executarea pedepsei penale în legătură cu aplicarea actului de amnistie. Pedeapsa complementară sub forma privării de dreptul de a conduce mijloace de transport a fost exclusă deoarece aceasta se aplică doar în tandem cu pedeapsa închisorii. Instanța a admis în parte acțiunea civilă formulată de avocatul Serghei Mocanu, în numele părții vătămate Olga Rotaru. Pretenția cu privire la încasarea prejudiciului material de la Victor Lozovanu și de la CA „Donaris Vienna Insurance Group”, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului prejudiciului să se pronunțe instanța civilă. S-a încasat de la Victor Lozovanu în beneficiul părții vătămate suma de 50.000 de lei cu titlul de prejudiciu moral și suma de 15.000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest, acțiunea civilă a fost respinsă ca neîntemeiată. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute. Instanța a constatat că prejudiciul material solicitat nu este clar stabilit, ceea ce pune în dificultate soluționarea acțiunii civile. Instanța a apreciat că natura și numărul leziunilor cauzate victimei, au determinat suferințe fizice și psihice deosebite, iar pentru compensarea lor, suma de 50.000 de lei este rezonabilă. În

decizie se reține că suma de 320 de lei a fost cheltuită pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, iar încasarea ei din contul inculpatului este corectă. Totodată, instanța a considerat necesar de a încasa cheltuielile de asistență juridică. Decizia motivată a fost pronunțată la 21 decembrie 2022.

d. Recursurile

14. La 10 ianuarie 2023, avocatul Nicolae Chiriac, în interesele condamnatului, a declarat recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie redus cuantumul prejudiciului moral la 30.000 de lei, și al cheltuielilor de asistență juridică la 5.000 de lei, în rest, acțiunea civilă să fie respinsă ca neîntemeiată. Consideră că încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului nu poate avea loc. Apărarea consideră că prejudiciul moral încasat este excesiv și disproporționat față de circumstanțele cauzei și practica judiciară existentă. A mai menționat că în apel, avocatul Serghei Mocanu a prezentat instanței un bon de plată a cheltuielilor de asistență juridică în cuantum de 5.000 de lei. Alte bonuri de plată a sumelor pentru asistență juridică nu au fost prezentate. Apreciază că decizia privind încasarea sumei de 15.000 de lei este contrară art. 96 Cod de procedură civilă.

15. La 17 ianuarie 2023, avocatul Sergiu Mocanu, în interesul părții vătămate, a declarat recurs, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie majorat prejudiciul moral. În temeiul argumentelor formulate și în apel, recurentul invocă aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei.

16. La 19 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. La 17 noiembrie 2025, procurorul Cătălin Scutelnic a depus referință și a solicitat declararea inadmisibilă a recursurilor.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

17. Art. 220. Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Articolul 220. Aplicarea legislației la examinarea acțiunii civile

(1) Acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile prezentului cod.

(2) Normele procedurii civile ... se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

(3) Hotărârea privind acțiunea civilă se adoptă în conformitate cu normele dreptului civil și ale altor domenii de drept.”

18. Art. 225 alin. (3) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(3) Odată cu soluționarea cauzei penale, judecătorul este obligat să soluționeze acțiunea civilă.”

19. Partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde.”

20. Articolul 96 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede următoarele:

„(1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.”

21. Partea relevantă a art. 442 alin. (2) Cod de procedură civilă este următoarea:

„(2) În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art.372 alin.(3). ...”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată pe 21 decembrie 2022. Recursurile au fost declarate pe 17 și 19 ianuarie 2023. Având în vedere că termenul pentru depunerea recursului este de 30 de zile, recursurile au fost înaintat în termen.

23. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

24. Recursul declarat de avocatul Nicolae Chiriac se întemeiază pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, iar recursul depus de avocatul Sergiu

Mocanu, pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală. Deși avocatul Sergiu Mocanu a indicat formal temeiul prevăzut la pct. 8), nu a prezentat niciun argument referitor la lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii, astfel că recursul este vădit nefondat în această privință.

25. Recurenții critică soluția instanței de apel în ceea ce privește quantumul prejudiciului moral, cheltuielile pentru asistență juridică și cheltuielile de judecată. Având în vedere motivele invocate, recursurile vor fi examinate doar prin prisma temeiului prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală în vigoare până la 01 septembrie 2023, sub aspectul suficienței motivării deciziei instanței de apel. Pentru o analiză clară și sistematică, fiecare pretenție va fi examinată separat.

i. prejudiciul moral

26. Avocatul Sergiu Mocanu a solicitat majorarea quantumului prejudiciului moral încasat în beneficiul părții vătămate, iar avocatul Nicolae Chiriac a solicitat reducerea acestuia. Instanța de judecată stabilește quantumul prejudiciului moral în funcție de natura și gravitatea suferinței, gradul de vinovăție al autorului și satisfacția echitabilă a victimei, asigurând proporționalitatea cu cazuri similare. Despăgubirea acordată pentru prejudiciul moral nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de CtEDO în cazuri similare (a se vedea decizia nr. [1ra-754/2024](#), §§ 44-45).

27. Instanța de fond i-a acordat părții vătămate suma de 7.000 de lei cu titlu de prejudiciu moral pentru cauzarea leziunilor corporale medii în accident rutier. Această despăgubire a fost justificat majorată în instanța de apel, ținându-se cont de gravitatea leziunilor cauzate victimei, numărul și locul amplasării lor (vezi para. 13). Suferințele suportate justifică o compensație în limita sumei încasate. În jurisprudența recentă, Curtea Supremă de Justiție a considerat rezonabilă acordarea unei daune morale de 30.000-50.000 de lei pentru leziuni corporale medii produse într-un accident rutier (cauza [1ra-837/2023](#), [1ra-1426/2023](#)). În cauza nr. [1ra-1564/2023](#), Curtea Supremă de Justiție a apreciat că suma de 10.000 de lei acordată pentru vătămări corporale medii produse într-un accident rutier este prea mică, majorând despăgubirea la 40.000 de lei, având în vedere suferințele fizice și psihice cauzate victimei și durata procesului de recuperare. Prin urmare, despăgubirea pentru dauna morală acordată în această cauză nu este în mod vădit disproporționată cu despăgubirile acordate de Curtea Supremă de Justiție. Prin urmare, recursurile în această parte sunt vădit neîntemeiate.

ii. cheltuieli pentru asistență juridică

28. Avocatul Nicolae Chiriac, în interesele condamnatului, solicită stabilirea sumei de 5.000 de lei pentru compensarea cheltuielilor de asistență juridică acordată de avocatul Sergiu Mocanu părții vătămate. El nu contestă prezentarea în apel a unui bon de plată care să demonstreze caracterul real al acestei sume (vezi para. 14). În acțiunile civile, partea vătămată a solicitat încasarea sumei de 10.000 de lei pentru acordarea asistenței juridice de către avocatul Sergiu

Mocanu. Prima instanță a respins această solicitare din motiv că lipsesc înscrisuri probatorii. În instanța de apel, partea vătămată a solicitat 15.000 de lei cu titlul de cheltuieli pentru avocat, invocând lipsa de bani pentru a achita asistența juridică (f.d. 115, 140, vol. II). Instanța de apel a dispus încasarea sumei de 15.000 de lei pentru cheltuieli de asistență juridică acordată de avocatul Sergiu Mocanu.

29. Cheltuielile de asistență juridică sunt compensate în măsura în care acestea sunt reale, necesare și rezonabile ca mărime. Regula instituită de art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă este că pot fi compensate doar cheltuielile real plătite de parte către avocatul său. O excepție de la ea, poate constitui situația unor victime aflate în incapacitate de plată determinată de o stare de vulnerabilitate temporară sau permanentă. Totuși acestora le revine obligația de a proba existența și întinderea angajamentului financiar față de un avocat. O interpretare contrară a acestei norme ar descuraja mulți avocați să reprezinte reclamanți mai puțin înstăriți ([Flux nr. 2](#) contra Moldovei, para. 60). Omisiunea avocatului de a anexa o dare de seamă cu privire la serviciile prestate și timpul lucrat asupra dosarului poate duce la respingerea integrală sau în parte a cerinței de încasare a cheltuielilor pentru asistență juridică, deoarece nu permite sau îngreunează sarcina instanței de judecată de a stabili dacă aceste cheltuieli au fost „necesare”, în sensul art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă (decizia CSJ nr. [1ra-1117/2023](#), § 40).

30. Materialele cauzei atestă că avocatul Sergiu Mocanu a întocmit două cereri de acțiune civilă și cererile de apel și recurs. El a participat la ședințele de judecată, în prima instanță și în apel. Olga Rotaru este degrevată din obligația de a proba caracterul real al cheltuielilor de asistență juridică în limita sumei de 5.000 de lei (art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă), în contextul în care apărarea a recunoscut-o (vezi para. 14). La materialele cauzei nu a fost anexat contractul de asistență juridică dintre Serghei Mocanu și Olga Rotaru (vezi para. 8 și 10). Această omisiune, împiedică stabilirea existenței și întinderii angajamentului financiar între Olga Rotaru și avocatul Serghei Mocanu. Soluția instanței de apel, privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică mai mari de 5.000 de lei este contrară art. 96 alin. (1) Cod de procedură civilă. Din aceste motive, recursul apărătorului Nicolae Chiriac se admite în această parte, decizia se casează în latura cheltuielilor de asistență juridică, cu rejudecarea cauzei și încasarea de la Victor Lozovanu în contul părții vătămate Olga Rotaru, a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 5.000 de lei, cu respingerea în rest a acestei cereri ca neîntemeiate.

iii. cheltuieli de judecată

31. Avocatul Nicolae Chiriac a contestat legalitatea încasării de la condamnat a cheltuielilor determinate de efectuarea expertizei judiciare. Recurentul nu a prezentat careva argumente care să releve că soluția respectivă ar fi contrară art. 229 Cod de procedură penală sau altei prevederi relevante. El doar își manifestă dezacordul cu soluția instanței. Prin urmare, în această parte recursul nu se

încadrează în temeiul stabilit de art. 427 alin. (2) pct. 6) Cod de procedură penală.

32. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3), 4), art. 435 alin. (2) lit. d) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile declarate de avocatul Nicolae Chiriac, în interesele condamnatului și de avocatul Sergiu Mocanu, în interesele părții vătămate, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022, în partea prejudiciului moral și cheltuielilor pentru expertiză.

Admite recursul declarat de avocatul Nicolae Chiriac, în partea cheltuielilor de asistență juridică, casează decizia Curții de Apel Chișinău din 26 octombrie 2022 în latura respectivă, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi, privind încasarea de la Victor Lozovanu în contul părții vătămate Olga Rotaru, a sumei de 5.000 (cinci mii) lei, cu respingerea în rest ca neîntemeiată a cererii de compensare a cheltuielilor de asistență juridică.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Leonid Chirtoacă

Alexandru Negru